

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
БАЊА ЛУКА
Број: 85 0 П 072998 20 Рев
Бања Лука, 07.05.2020. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Сенада Тице, као предсједника вијећа, Тађе Бундало и Горјане Попадић, као чланова вијећа, у правној ствари тужитељице Ш.М., тренутно настањена у К., коју заступају пуномоћници У.Х. и В.Х., адвокати из Г., против туженог М.М. из К.1, кога заступа пуномоћник Рефика Јарамаз, адвокат из Добоја, ради утврђења заједничке имовине, вриједност спора 70.000,00 КМ, одлучујући о ревизији тужитељице против пресуде Окружног суда у Добоју број 85 0 П 072998 19 Гж од 24.10.2019. године, на сједници вијећа одржаној дана 07.05.2020. године, донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија се одбија.

Захтјев туженог за накнаду трошкова ревизионог поступка, на име састава одговора на ревизију у износу од 1.312,00 КМ, се одбија.

Образложење

Првостепеном пресудом Основног суда у Добоју број 85 0 П 072998 18 П од 12.07.2019. године утврђено да брачну имовину тужитељице и туженог чине:

- некретнине к.ч. број 43/13 кућа, површине 210 м² и к.ч. број 43/23, неплодно међу путевима, уписане у Земљишнокњижни уложак број 440 к.о. К.1, што по новом операту одговара некретнинама означеним са к.ч. број 1267 "К.с.", кућа, површине 110 м², двориште, површине 196 м², заједно са изграђеним објектом димензија 19,47 м x 11,20 м + предулаз димензија 4,51 м x 2,61 м, парцела к.ч. број 1268/2 "К.с." површине 1417 м², заједно са постојећим стамбено пословним објектом, димензија 9,78 м x 12,15 м + 15,9 м x 4,1 м, те настрешницом димензија 9,78 м x 4,1 м и дрвеном шупом димензија 8 м x 5 м, парцела к.ч. број 1268/1 "К.с." површине 1391 м², парцела к.ч. број 1268/3 "К.с." површине 575 м², све уписано у Посједовни лист број 177 к.о. К.1, те
- покретна имовина путничко возило марке "Мерцедес 300Д", произведено 1979. године, те да тужитељици на име њеног доприноса у стицању наведене имовине припада дио од 1/5,

те је тужени обавезан да то призна и да трпи да се на означеним некретнинама тужитељица упише као сувласник и супосједник са дијелом од 1/5, код надлежних органа за вођење евиденција на некретнинама, док је преко утврђеног

сувласничког дијела на означеној непокретној и покретној имовини захтјев тужитељице одбијен.

Одбијен је захтјев тужитељице за утврђење да брачну имовину тужитељице и туженог чини:

- к.ч. број 36/2 "О.Л." површине 600 м² и к.ч. број 36/3 "О.у.", површине 5200 м², уписане у Земљишнокњижни уложак број 72 к.о. К.1, што по новом оператату одговара парцели к.ч. број 36/2 "Л." њива површине 4982 м², уписана у Посједовни лист број 819/3 к.о. К.1,

- теретно возило марке "Мерцедес", носивости 5 тона, произведено 1964. године, кипер, путничко возило марке "Голф" дизел, произведено 1985. године и ровокопач марке "Ханомаг 40М",

као и да се у извршном поступку издвоји сувласнички и супосједнички дио на некретнинама које чине заједничку имовину, као и да се тужени обавезе да тужитељици на име њеног сувласничког дијела на наведеној покретној имовини исплати противвриједност сувласничког дијела која би се утврдила у извршном поступку.

Тужени је обавезан да тужитељици надокнади трошкове поступка у износу од 1.947,00 КМ.

Другостепеном пресудом Окружног суда у Добоју број 85 0 П 072998 19 Гж од 24.10.2019. године жалбе странака су одбијене и првостепена пресуда је потврђена. Одбијени су и захтјеви странака за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Изјављеном ревизијом другостепену пресуду побија тужитељица због повреде одредаба парничног поступка и погрешне примјене материјалног права, са приједлогом да се побијана пресуда преиначи или да се иста укине и предмет врати на поновно суђење.

У одговору на ревизију тужени предлаже да се изјављена ревизија одбије као неоснована.

Ревизија није основана.

Предмет спора у овој парници је захтјев тужитељице да се утврди да је, по основу стицања у браку са туженим, сувласник од $\frac{1}{2}$ дијела на непокретностима и покретној имовини, све ближе означено у изреци првостепене пресуде, те да се тужени обавезе да то призна и да трпи да се тужитељица на непокретној имовини упише као сувласник и супосједник са дијелом $\frac{1}{2}$, а да се у погледу покретне имовине тужени обавезе да јој исплати протувриједност њеног сувласничког дијела, чија би се висина накнадно утврдила у извршном поступку.

Одлучујући о захтјеву тужитељице, поведеном доказном поступку, првостепени суд је утврдио: да су тужитељица и тужени од 1964. гдине живјели у ванбрачној заједници, а да су закључили брак 10.02.1965. године у Д.; да је брак парничних странака разведен пресудом Основног суда у Грачаници број: П-110/90 од 30.05.1990. године; да је након развода брака тужени остао да живи у кући у К.1, а да тужитељица од 1991. године живи у К.; да су у току трајања брака парничне странке стекли двоје дјецe; да је тужени 1993. године засновао нову брачну заједницу са В.М. и да је и у том браку стекао двије кћерке; да је друга

супруга туженог умрла 2017. године; да тужени и сада живи на имању у К.1 са кћерком С.М.; да је тужени уписан као посједник на предметним некретнинама у К.1 и то: к.ч. број 1267 "К.с.", кућа површине 110 м², двориште површине 196 м², на к.ч. број 1268 „К.с.", пашњаци површине 3383 м², све уписано у Посједовни лист број 177 К.о. К.1, које по старом премјеру одговарају некретнинама к.ч. бр. 43/13, површине 210 м² и к.ч. број 43/23 неплодно међу путевима, површине 3460 м², уписано у Земљишнокњижни уложак број 440 К.о. К.1 са правом својине у корист туженог са дијелом 1/1, као и да је извршено цијепање парцеле к.ч. број 1268 на к.ч. број 1268/1, 1268/2 и 1268/3; да на предметним некретнинама имају изграђена два стамбена објекта; да је у моменту закључења брака тужени имао кућу у Копривни коју је добио од своје баке по мајци; да је тужени продао кућу у Копривни купопродајним уговором закљученим дана 20.10.1964. године са купцем М.К., овјереним под бројем Ов-1697/1964, по којем је предмет продаје била некретнина означена као к.ч. број 1550/2 звана „К. и д.“, површине 520 м², к.ч. број 1550/1 "К.", површине 1260 м², к.ч. број 1550/3 "К.", површине 1200 м² и к.ч. број 1543/3 звана "К.", површине 420 м², све уписано у К.О. К., заједно са кућом величине 8x4, којом приликом је дио купопродајне цијене исплаћен продавцу, а остатак новца је исплаћен 24.08.1973. године; да је тужени током 1962-1963. године у Добоју саградио кућу, коју је опремио и да су у тој кући тужитељица и тужени живјели један краћи период; да је тужени том кућом прометовао купопродајним уговором од 27.09.1965. године, који је закључен између туженог као продавца с једне стране, и Бајре Удути као купца с друге стране, те овјерен под бројем Ов-број 1196/65; да према том уговору продавац продаје купцу своју кућу која је саграђена на к.ч. 36/11 на површини од 400 м² у К.О Д., кућа је величине 8x7 м, зидана са 5 просторија у улици Устаничкој 22/а, за међусобно уговорену цијену од 2.000,000,00 динара, са земљиштем на коме се кућа налази; да су некретнине у К.1 купљене дана 23.12.1968. године, по основу Уговора закљученог између туженог као купца и Трговинско-услужног и производног предузећа "7 А." из Г. као продавца, по којем уговору тужени је купио зграду ложиона у К.1 путем лицитације од 23.12.1968. године; да је рјешењем Скупштине општине Грачаница-Секретаријат за управно-правне инспекцијске послове-број: 03-3287/1 од 19.12.1969. године, туженом одобрена доградња стамбене зграде на парцели к.ч. број: 43/13; да је тужени од ЖТП С. купио земљиште у К.1 и то: дио к.ч. број 43/1, који је након цијепања матичне парцеле добио нови број 43/13 и 43/23, а по основу уговора број Ов-3556/1975 од 30.04.1975. године; да објекат ложионе који је купљен није био за стамбене намјене, те је исти проширен у темељу и на истом је подигнут спрат; да се током трајања брака тужени бавио аутопревозничком дјелатношћу и да је у кући у К.1 имао радионицу у којој је вршио поправку моторних возила; да тужитељица није била у радном односу и да је краће вријеме била пријављена да ради у радионици код туженог; да су током рата предметни објекти оштећени и да је исте, са другом супругом, тужени санирао; да у току трајања брака са тужитељицом, тужени дана 07.05.1980. године купио парцелу к.ч. број 36/2, звана Лука у К.1, коју је дана 03.08.1987. године продао Ј.П. и наведена имовина се не води на имену туженог; да је тужени уговором о купопродаји закљученим дана 15.04.1969. године, купио од Ј.Ч. из О. возило марке "Мерцедес", нерегистрован за 1969. годину, носивости 5 тона, произведен 1964. године, кипер, број шасије 339140-10-9001, који је регистрован под бројем ДО-447-15, а који камион је тужени продао Н.С. из П. по уговору број Ов-222/08 од 16.03.1988. године; да је путничко возило марке "Голф" произведено 1985. године купљено према уговору од 18.04.1988. године од "Е. т.

с.' Т. и испоручено туженом, које возило је тужени продао Ј.М. 16.01.1989. године по уговору број: 05-64/89; да ровокопач марке "Ханомаг 40М", који је предмет тужбеног захтјева, није био у власништву туженог, него је власништво трећег лица.

На темељу тих чињеница, првостепени суд утврђује да су парничне странке, заједничким радом и средствима током брака, стекли означене некретнине у К.1 (земљиште на којем су саграђене двије куће, са надстрешницом и дрвеном шупом) и путничко возило „Мерцедес“ 300 Д, те закључује да то чини заједничку имовину странака стечену у браку. Према даљем утврђењу, остала непокретна имовина и покретне ствари, јесте стечена у браку, али је и отуђена током трајања брака, док ровокопач није у власништву туженог, па закључује да ова имовина и не може бити предмет подјеле између странака. Налазећи да је тужени доказао наводе из одговора на тужбу, да је прије брака имао посебну имовину (кућу у К.2 и кућу у Д.), коју је продао и средства добијена продајом унио у брак, имајући у виду да се исти бавио превозничком дјелатношћу и да је поред тога обављао дјелатност у радионици, а да је тужитељица доприносила радом у домаћинству и подизањем дјете, првостепени суд закључује да је допринос туженог у стицању заједничке имовине већи од доприноса тужитељице и да износи 4/5 дијела, док је допринос тужитељице 1/5 дијела. Сагласно томе, у односу на имовину за коју је утврђено да представља заједничку имовину странака стечену у браку, дјелимично усваја захтјев тужитељице и утврђује да њен удио у стицању те имовине износи 1/5 дијела, док у осталом дијелу, преко утврђеног сувласничког дијела и у односу на имовину која у вријеме развода брака нема карактер заједничке имовине, захтјев тужитељице одбија. Првостепени суд одбија и захтјев тужитељице за исплату новчане протувриједности покретне имовине, а све наведено позивом на одредбе члана 270. тачка 5., 272. и 273. став 1. и 5. Породичног закона ("Службени гласник Републике Српске", број: 54/02, 41/08 и 63/14, даље: ПЗ).

Одлучујући о жалбама странака, другостепени суд је у цјелости прихватио чињенична утврђења и правне закључке првостепеног суда, слиједом чега је изјављене жалбе одбио и првостепену пресуду потврдио.

Одлука другостепеног суда је правилна и законита и ревизионим наводима није доведена у озбиљну сумњу.

Према одредби члана 272. став 1. ПЗ сваком од брачних супружника припада по 1/2 дијела заједничке имовине.

Одредбом члана 273. ПЗ је прописано да сваки брачни супружник може захтијевати да му суд одреди већи дио од припадајуће му половине заједничке имовине, ако докаже да је његов допринос у њеном стицању очигледно већи од доприноса другог брачног супружника.

Ревизионим наводима тужитељица не спори правилност утврђења и закључака нижестепених судова у погледу имовине за коју је утврђено да је отуђена током трајања брака и да није у власништву туженог, те због тога не може ни бити предмет подјеле брачне имовине. Међутим, тужитељица наводима ревизије приговара правилности закључка нижестепених судова – да је допринос

туженог у стицању заједничке имовине већи од доприноса тужитељице, односно да допринос тужитељице износи 1/5 дијела.

Сходно одредби члана 273. став 3. ПЗ код утврђивања сувласничких дијелова, удио брачних супружника у заједничкој имовини одређује се према њиховом доприносу у стицању заједничке имовине, с тим што се код одређивања доприноса сваког брачног супружника води рачуна не само о личном дохотку и заради сваког од њих, него и о помоћи једног брачног супружника другом, о раду у домаћинству и породици, бризи око подизања и васпитања дјеце, као и сваком другом облику рада и сарадње у управљању, одржавању и повећању заједничке имовине.

У конкретном случају, нижестепени судови су утврдили, што је у складу са изведеним доказима (исказима саслушаних свједока и предоченим купопродајним уговорима), да је тужени у брачну заједницу унио купопродајне цијене које је остварио продајом своје посебне имовине коју је стекао прије заснивања ванбрачне заједнице са тужитељицом. Тужени је, наиме, продао кућу у Копривни коју је наслиједио од своје баке, као и кућу коју је саградио својим радом и средствима у Д. током 1962-1963. године. Нижестепени судови нису прихватили тврдњу туженог, да је градња кућа, које су саграђене током трајања брака, финансирана искључиво из средстава која је тужени добио као продавац по наведеним уговорима, јер у том правцу тужени није ни извео одговарајуће доказе. Међутим, супротно ревизионим наводима, правилно су утврдили да су та средства унесена у брак, односно да су искориштена за изградњу кућа које представљају заједничку имовину, те да иста нису незнатна с обзиром да се ради о купопродајним цијенама оствареним продајом двају кућа. Код таквог утврђења, нису од релевантног утицаја ревизиони наводи о томе да се тужитељица на рочишту од 14.06.2019. године, у односу на купопродајне цијене из уговора, позивала на потребу деноминације динара. Нису од утицаја ни наводи из ревизије, да је за кућу у Добоју, од стране купца дата капара, а да је остатак купопродајне цијене исплаћен тек 10.11.1965. године, јер и кад се прихвате као тачни, нису супротни закључку да су средства остварена купопродајом ове куће, која је била посебна имовина туженог, унесена у брак. Нису основани ни даљи ревизиони наводи, по којима средства добијена продајом куће у К.2 тужени није унио у брак, већ је дао свом брату С.М., јер су супротни садржају купопродајног уговора и исказу С.М., који је саслушан као свједок у доказном поступку.

Кад се има у виду да је тужени средства добијена продајом своје посебне имовине унио у брачну заједницу, да ни тужитељица не спори да је, бавећи се превозничком дјелатношћу имао велике приходе, не умањујући значај доприноса тужитељице у стицању заједничке имовине, који се огледа у подизању дјеце и старању о домаћинству (што је у крајњој линији и омогућавало туженом да не сметано обавља превозничку дјелатност и да обавља рад у радионици), који је сигурно значајан, без обзира што иста није била у радном односу, овај суд прихвата правилним утврђење нижестепених судова да допринос тужитељице у стицању заједничке имовине износи 1/5 дијела. Наведено код тога да такав закључак нижестепени судови нису засновали само на чињеници да је тужитељица била домаћица, што се неосновано сада у ревизији жели приказати, уз тврдњу да је нижестепеним одлукама понижен допринос жена домаћица у стицању заједничке имовине, већ су цијењене и друге утврђене чињенице о

којима је напријед било ријеч. Стога нема мјеста ни ревизионим наводима да је побијана пресуда супротна одредби члана 273. став 2. ПЗ.

Сагласно изложеном, изјављена ревизија је одбијена, примјеном одредбе члана 248. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09, 61/13 - даље: ЗПП).

Захтјев туженог за накнаду трошкова ревизионог поступка, на име састава одговора на ревизију у износу од 1312,00 КМ, је одбијен, јер се не ради о нужном трошку у смислу одредбе члана 387. став 1. ЗПП.

Предсједник вијећа
Сенад Тица

За тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић